

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. 24-36-41

Nr. 04-07/1888 din " 20 " septembrie 2016

04-07/1888 din 12.09.2016

Ministerul Mediului

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea regnului vegetal nr.239/XVI din 08.11.2007, Legea nr.94-XVI din 05.04.2007 cu privire la rețeaua ecologică).

Anexă:

- Raportul de expertiză anticorupție - 3 file.
- Anexa la raportul de expertiză- 2 file.

Director-adjunct

Vadim COJOCARU

2807
09 16

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(Legea regnului vegetal nr.239/XVI din 08.11.2007, Legea
nr.94-XVI din 05.04.2007 cu privire la rețeaua ecologică)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. **Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Mediului, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. **Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. **Scopul promovării proiectului.** Potrivit autorului, scopul proiectului este asigurarea cadrului legal necesar pentru întreprinderea măsurilor adecvate în vederea protecției și conservării habitatelor naturale și speciilor de plante. Normele proiectului reglementează instaurarea unui sistem de protecție strictă a speciilor de plante de interes comunitar, aplicând interdicții la toate stadiile ciclului biologic. Proiectul prevede completarea regnului vegetal cu lista speciilor de plante de importanță națională și internațională care necesită protecție.

d. **Suficiența argumentării.** Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea promovării proiectului.

Potrivit notei informative, implementarea proiectului va avea un impact semnificativ pentru conservarea patrimoniului natural național și va contribui la integrarea cerințelor europene și internaționale în domeniul gestionării durabile a ecosistemelor naturale și diversității biologice.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Potrivit notei informative, implementarea proiectului nu necesită mijloace financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Proiectul promovează interesele statului Republica Moldova, prin instituirea unor măsuri de conservare și protejare a regnului vegetal, instaurarea unui sistem de protecție strictă a speciilor de plante de interes comunitar, aplicînd interdicții la toate stadiile ciclului biologic ale speciilor de plante vizate, cît și completarea Legii regnului vegetal cu lista speciilor de plante de importanță națională și internațională care necesită protecție. Astfel, prevederile proiectului respectă interesul public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Proiectul supus expertizei nu reglementează expres domeniul anticorupție, motiv din care compatibilitatea acestuia cu standardele internaționale anticorupție nu este evaluată. Totodată, date fiind obiecțiile expuse în acest raport cu privire la neîntreținerea rigorilor de expertiză anticorupție, considerăm proiectul insuficient compatibil cu standardele naționale anticorupție.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat se regăsește pe pagina oficială a Ministerului Mediului, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13.11.2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasînd proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

La art.1 pct.6 „...pentru speciile de plante prevăzute în anexa nr.3 atît în ariile naturale protejate, cît și în afara lor, sunt interzise deținerea, transportul, comerțul sau schimbul și oferirea spre vînzare sau schimb a specimenelor prelevate din natură”.

În forma propusă de autor, norma sus numită este ambiguă și poate fi interpretată. În acest context, nu este clar sensul noțiunii „deținere”. Or, noțiunea respectivă, conform dicționarului explicativ are sensul de: „posedare, posesiune, stăpînire, păstrare”. În sensul dat, există riscul ca persoanele fizice și juridice care cresc specii ce sunt incluse în anexa nr.3 pentru decor, sau folosire în scop medicinal, cosmetic, etc, să cadă sub incidența normei sus numite, astfel impunîndu-li-se restricții excesive.

Totodată, Legea regnului vegetal 239/08.11.2007 la art.27 alin.(3) prevede: „Activitățile de comercializare a obiectelor regnului vegetal și a părților acestora se permit persoanelor fizice sau juridice care dețin contracte de vînzare/cumpărare cu agenții economici care au obținut autorizația pentru colectarea obiectelor regnului vegetal, precum și copia de pe această autorizație”.

În acest sens, norma de la pct.6 din proiect contravine alin.(3) art.27 din Legea regnului vegetal 239/08.11.2007.

Recomandarea: Recomandăm autorului reformularea pct.6 cu luarea în calcul a definiției expresiei „deținere” în noțiunile de la pct.4 din Legea regnului vegetal 239/08.11.2007.

2. Conflicte ale normelor de drept

La art.I pct.6 „...pentru speciile de plante prevăzute în anexa nr.3 atît în ariile naturale protejate, cît și în afara lor, sunt interzise deținerea, transportul, comerțul sau schimbul și oferirea spre vînzare sau schimb a speciilor prelevate din natură”.

Norma de la pct.6 din proiect contravine alin.(3) art.27 din Legea regnului vegetal 239/08.11.2007 care prevede: „Activitățile de comercializare a obiectelor regnului vegetal și a părților acestora se permit persoanelor fizice sau juridice care dețin contracte de vînzare/cumpărare cu agenții economici care au obținut autorizația pentru colectarea obiectelor regnului vegetal, precum și copia de pe această autorizație”.

Recomandarea: Recomandăm autorului reformularea normei în vederea excluderii conflictului de norme.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

La art.I pct.4 alin.(4) „Introducerea deliberată în natură a unei specii alohtone pentru un anumit teritoriu este reglementată astfel încît să nu afecteze negativ speciile de faună și floră sălbatică sau habitatele naturale în aria lor de extindere naturală și, dacă este necesar, se interzice introducerea respectivă”.

Sintagma „dacă este necesar” redă normei un caracter discreționar. Astfel, la aplicare, persistă pericolul coruptibil care se poate manifesta prin faptul că autoritatea în mod abuziv poate să decidă cînd, în ce condiții și în ce situații va aplica restricțiile privind introducerea sau nu în natură a unei specii alohtone.

În concluzie, acest fapt poate duce la apariția riscurilor tipice de corupție care pot îmbrăca forma coruperii, abuzului de serviciu, depășirea atribuțiilor, etc.

Recomandarea: Recomandăm autorului următorul conținut: „se interzice introducerea deliberată în natură a unei specii alohtone pentru un anumit teritoriu, în cazul în care, în urma unui studiu științific s-a constatat că va afecta negativ speciile de faună și floră sălbatică sau habitatele naturale în aria lor de extindere naturală”.

La pct.7 alin.(5) lit.d) „instaurarea unui sistem de autorizare a prelevării de specimene și stabilirea de cote”.

Menționăm că din norma analizată nu sunt clare aspectele cu privire la modul și procedura de autorizare a prelevării de specimene, precum și stabilirea de cote”. Or, nefiind în mod expres stipulate aspectele enumerate, autoritatea în mod abuziv, la propria discreție va stabili condiții propice intereselor proprii.

Recomandarea: Recomandăm autorului reformularea pct.7 alin.(5) lit.d) și identificarea aspectelor cu privire la modul și procedura de autorizare a prelevării de specimene, precum și stabilirea cotelor”.

La art.II pct.3 lit.p) „asigură elaborarea, la fiecare șase ani, a unui raport asupra punerii în aplicare a măsurilor de conservare a speciilor de floră și tipurile de habitate naturale...”

Considerăm că termenul de șase ani pentru elaborarea raportului punerii în aplicare a măsurilor de conservare a speciilor de floră și tipurile de habitate naturale, este prea mare în situația în care, în urma schimbării continue a condițiilor de climă, cât și în urma acțiunilor factorului uman, regnul vegetal suferă modificări de la an la an.

De asemenea, cu cât termenul de raportare este mai mare, cu atât mai mult persistă riscul de a fi fraudate informațiile veridice.

Recomandarea: Recomandăm autorului substituirea „termenului de șase ani” cu „termenul de trei ani”.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

9. Alte obiecții

La art.II pct.1

Atragem atenția asupra faptului că în Legea nr.94-XVI din 05.04.2007 cu privire la rețeaua ecologică, la art.2 sunt definite următoarele noțiuni: „coridor ecologic”, „elemente ale rețelei ecologice”, „hartă a rețelei ecologice”, „rețea ecologică locală”, „rețea ecologică națională”, „rețea ecologică paneuropeană”, „proiectul constituirii sau reconstrucției ecologice a elementului rețelei ecologice”, „zonă de reconstrucție ecologică”, „zonă-nucleu”, „zonă-tampon”. Astfel, nu este clară necesitatea includerii în proiect a acestor noțiuni în situația în care acestea se regăsesc deja în aceeași lege la care autorul operează cu modificări și

completări.

Recomandarea: Recomandăm autorului excluderea noțiunilor „coridor ecologic”, „elemente ale rețelei ecologice”, „hartă a rețelei ecologice”, „rețea ecologică locală”, „rețea ecologică națională”, „rețea ecologică paneuropeană”, „proiectul constituirii sau reconstrucției ecologice a elementului rețelei ecologice”, „zonă de reconstrucție ecologică”, „zonă-nucleu”, „zonă-tampon”.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Vera Macovei
Inspector al Direcției legislație și expertiză anticorupție
24 Septembrie 2016

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea regnului vegetal nr.239/XVI din 08.11.2007, Legea nr.94-XVI din 05.04.2007 cu privire la rețeaua ecologică)

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	La art.I pct.6 „...pentru speciile de plante prevăzute în anexa nr.3 atât în ariile naturale protejate, cât și în afara lor, sunt interzise deținerea, transportul, comerțul sau schimbul și oferirea spre vânzare sau schimb a specimenelor prelevate din natură”.	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică) Exprimare incorectă gramatical, exprimare succesivă a mai multor idei (ambiguitate sintactică)	În forma propusă de autor, norma sus numită este ambiguă și poate fi interpretată. În acest context, nu este clar sensul noțiunii „deținere”. Or, noțiunea respectivă, conform dicționarului explicativ are sensul de: „posedare, posesiune, stăpânire, păstrare”. În sensul dat, există riscul ca persoanele fizice și juridice care cresc specii ce sunt incluse în anexa nr.3 pentru decor, sau folosire în scop medicinal, cosmetic, etc, să cadă sub incidența normei sus numite, astfel impunându-li-se restricții excesive. Totodată, Legea regnului vegetal 239/08.11.2007 la art.27 alin.(3) prevede: „Activitățile de comercializare a obiectelor regnului vegetal și a părților acestora se permit persoanelor fizice sau juridice care dețin contracte de vânzare/cumpărare cu agenții economici care au obținut autorizația pentru colectarea obiectelor regnului vegetal, precum și copia de pe această autorizație”. În acest sens, norma de la pct.6 din proiect contravine alin.(3) art.27 din Legea regnului	Recomandăm autorului reformularea pct.6 cu luarea în calcul a definirii expresiei „deținere” în noțiunile de la pct.4 din Legea regnului vegetal 239/08.11.2007.

			vegetal 239/08.11.2007.	
2	La art.I pct.6 „...pentru speciile de plante prevăzute în anexa nr.3 atât în ariile naturale protejate, cât și în afara lor, sunt interzise deținerea, transportul, comerțul sau schimbul și oferirea spre vânzare sau schimb a speciilor prelevate din natură”.	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	Norma de la pct.6 din proiect contravine alin.(3) art.27 din Legea regnului vegetal 239/08.11.2007 care prevede: „Activitățile de comercializare a obiectelor regnului vegetal și a părților acestora se permit persoanelor fizice sau juridice care dețin contracte de vânzare/cumpărare cu agenții economici care au obținut autorizația pentru colectarea obiectelor regnului vegetal, precum și copia de pe această autorizație”.	Recomandăm autorului reformularea normei în vederea excluderii conflictului de norme.
3	La art.I pct.4 alin.(4) „Introducerea deliberată în natură a unei specii alohtone pentru un anumit teritoriu este reglementată astfel încât să nu afecteze negativ speciile de faună și floră sălbatică sau habitatele naturale în aria lor de extindere naturală și, dacă este necesar, se interzice introducerea respectivă”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Sintagma „dacă este necesar” redă normei un caracter discreționar. Astfel, la aplicare, persistă pericolul coruptibil care se poate manifesta prin faptul că autoritatea în mod abuziv poate să decidă când, în ce condiții și în ce situații va aplica restricțiile privind introducerea sau nu în natură a unei specii alohtone. În concluzie, acest fapt poate duce la apariția riscurilor tipice de corupție care pot îmbrăca forma coruperii, abuzului de serviciu, depășirea atribuțiilor, etc.	Recomandăm autorului următorul conținut: „se interzice introducerea deliberată în natură a unei specii alohtone pentru un anumit teritoriu, în cazul în care, în urma unui studiu științific s-a constatat că va afecta negativ speciile de faună și floră sălbatică sau habitatele naturale în aria lor de extindere naturală”.
4	La pct.7 alin.(5) lit.d) „instaurarea unui sistem de autorizare a prelevării de specimene și stabilirea de cote”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Menționăm că din norma analizată nu sunt clare aspectele cu privire la modul și procedura de autorizare a prelevării de specimene, precum și stabilirea de cote”. Or, nefiind în mod expres stipulate aspectele enumerate, autoritatea în mod	Recomandăm autorului reformularea pct.7 alin.(5) lit.d) și identificarea aspectelor cu privire la modul și procedura de

			abuziv, la propria discreție va stabili condiții propice intereselor proprii.	autorizare a prelevării de specimene, precum și stabilirea cotelor”.
5	La art.II pct.3 lit.p) „asigură elaborarea, la fiecare șase ani, a unui raport asupra punerii în aplicare a măsurilor de conservare a speciilor de floră și tipurile de habitate naturale... .”	Termene exagerat de lungi sau scurte	Considerăm că termenul de șase ani pentru elaborarea raportului punerii în aplicare a măsurilor de conservare a speciilor de floră și tipurile de habitate naturale, este prea mare în situația în care, în urma schimbării continue a condițiilor de climă, cit și în urma acțiunilor factorului uman, regnul vegetal suferă modificări de la an la an. De asemenea, cu cât termenul de raportare este mai mare, cu atât mai mult persistă riscul de a fi fraudate informațiile veridice.	Recomandăm autorului substituirea „termenului de șase ani” cu „termenul de trei ani”.
6	La art.II pct.1	Alte obiecții	Atragem atenția asupra faptului că în Legea nr.94-XVI din 05.04.2007 cu privire la rețeaua ecologică, la art.2 sunt definite următoarele noțiuni: „coridor ecologic”, „elemente ale rețelei ecologice”, „hartă a rețelei ecologice”, „rețea ecologică locală”, „rețea ecologică națională”, „rețea ecologică paneuropeană”, „proiectul constituirii sau reconstrucției ecologice a elementului rețelei ecologice”, „zonă de reconstrucție ecologică”, „zonă-nucleu”, „zonă-tampon””. Astfel, nu este clară necesitatea includerii în proiect a acestor noțiuni în situația în care acestea se regăsesc deja în aceeași lege la care autorul operează cu modificări și completări.	Recomandăm autorului excluderea noțiunilor „coridor ecologic”, „elemente ale rețelei ecologice”, „hartă a rețelei ecologice”, „rețea ecologică locală”, „rețea ecologică națională”, „rețea ecologică paneuropeană”, „proiectul constituirii sau reconstrucției ecologice a elementului rețelei ecologice”, „zonă de reconstrucție ecologică”, „zonă-nucleu”, „zonă-tampon””.

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95; fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

12.10.16 nr. 03/11370
I.a nr. 04-07/2048 din 03.10.2016

Ministerul Mediului

Examinînd proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative și proiectul Hotărîrii Guvernului de aprobare a acestuia, expunem următoarele.

1. În proiectul Hotărîrii Guvernului, propunem de inclus în lista miniștrilor care contrasemnează, ministrul justiției, dat fiind faptul, că potrivit art. 102 alin. (4) din *Constituția Republicii Moldova* și art. 30 din *Legea cu privire la Guvern nr. 64 din 31 mai 1990*, hotărîrile Guvernului se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii lor în aplicare, iar ministrul justiției contrasemnează hotărîrile privind exercitarea de către Guvern a dreptului de inițiativă legislativă, elaborarea programelor de activitate legislativă, aprobarea proiectelor de legi și prezentarea lor Parlamentului spre examinare.

2. La Art. I (Legea regnului vegetal nr. 239-XVI din 8 noiembrie 2007):

a) La art. 4 cuvintele „se introduc trei noțiuni noi” se vor substitui cu cuvintele „se completează cu noțiunile „specii alohtone”, „specii indigene”, „specii invazive””.

b) La art. 8 cuvintele „se completează cu două litere noi g¹) și g²)” se vor substitui cu cuvintele „se completează cu literele g¹) și g²)”.

c) La art. 27 cuvintele „se completează cu un alineat nou (3)¹)” se vor substitui cu cuvintele „se completează cu alineatul (3)¹)”. Suplimentar, la alin. (3)¹), reieșind din titlul art. 27, cuvîntul „deținerea” se va substitui cu cuvîntul „colectarea”.

d) La Anexa nr. 3 se va revedea parafa de aprobare, în sensul precizării actului normativ la care se referă.

e) Dat fiind faptul că, Lista obiectelor regnului vegetal de importanță națională și internațională care necesită protecție prioritară (Anexa nr. 3) conține o rubrică care prevede plată în unități convenționale pentru un exemplar de obiect al regnului vegetal, expunem necesitatea completării Legii regnului vegetal cu o normă care ar prevedea cazurile în care se va percepe plata respectivă și autoritatea competentă să o perceapă.

f) Din Anexa nr. 3 se vor exclude nota și asteriscul, deoarece nu sunt caracteristice actelor normative.

3. La Art. II (Legea cu privire la rețeaua ecologică nr. 94-XVI din 5 aprilie 2007):

a) Art. 2 se va revedea în sensul determinării fie expunerii în redacție nouă a acestuia (inclusiv a titlului și primului alineat) cu utilizarea cuvintelor „se modifică și va avea următorul cuprins”, fie completării articolului cu noțiunile noi, avînd în vedere faptul că noțiunile existente nu se definesc diferit.

3623
10

b) La noțiunea „rețea Emerald” atragem atenția la abrevierea UE, or, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea lor în text, la prima folosire.

c) La art. 5 cuvintele „Se completează cu șapte litere noi cu următorul cuprins” se vor substitui cu cuvintele „se completează cu literele k)-q) cu următorul cuprins”.

d) La art. 5 lit. p) se va preciza autoritatea care stabilește formularul pentru întocmirea raportului asupra punerii în aplicare a măsurilor de conservare a speciilor de floră și tipurilor de habitate naturale. Suplimentar, se va indica denumirea deplină a Comitetului permanent al Convenției Berna (obiecție valabilă și pentru art. 10¹ alin. (2) din proiect).

e) La pct. 4 din proiect, precizarea precum că art. 10¹ se completează după art. 10 este inutilă, fapt pentru care necesită a fi exclusă.

f) La art. 10¹ alin. (2) :

- la I etapă se va preciza cui și pentru ce urmează a fi propuse sit-urile Emerald.

- la a II-a etapă, ținând cont de I etapă, care se finalizează cu selecționarea sit-urilor Emerald care urmează a fi propuse, considerăm oportun de substituit cuvântul „candidate” cu cuvântul „propuse”.

- la a III-a etapă se va preciza că sit-urile Emerald se adoptă de Comitetul Permanent al Convenției de la Berna privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa.

Viceministru

Nicolae EȘANU